

ZSV

Březen 2023

Počet účastníků: 3 695
Čistá úspěšnost: 36,5 %
Korig. úspěšnost: 36,9 %
Hrubá úspěšnost: 47,6 %
Průměrné skóre: 21,9
Medián skóre: 21,3

Počet úloh: 60
Max. možné skóre: 60,0
Max. dosažené skóre: 56,3
Min. možné skóre: -20,0
Min. dosažené skóre: -3,7
Směr. odchylka skóre: 10,0

1. Člověk a společnost

1.

Alfred Binet – Howard Gardner – Raymond B. Cattell

Který psychologický jev byl předmětem zkoumání všech uvedených psychologů?

- (A) dynamika sociálních skupin
- (B) krátkodobá paměť
- (C) motivace
- (D) **inteligence**

2.

Psychologické výzkumy opakovaně nacházejí v kognitivních stylech genderové rozdíly, v řadě jiných studií se ovšem tyto rozdíly potvrdit nedaří. Jako nejpravděpodobnější se jeví hypotéza, že se často jedná pouze o subtilní odlišnosti, které nepatří za všech okolností.

Který z rozdílů mezi muži a ženami měli autoři uvedené citace nejpravděpodobněji na mysli, když hovořili o rozdílech v kognitivních stylech?

- (A) intenzitu emocionálního prožívání
- (B) míru agresivity chování
- (C) průběh stárnutí
- (D) **zpracování podnětů myšlením**

3.

Ve kterém z pěti stadií vývoje podle Jeana Piageta dosáhne inteligence svého vrcholu?

- (A) ve stadiu názorného myšlení
- (B) ve stadiu symbolického a předpojmového myšlení
- (C) **ve stadiu formálních myšlenkových operací**
- (D) ve stadiu konkrétních myšlenkových operací

4.

Na konci dvacátého a v počátcích dvacátého prvního století zažívá rozmach pozitivní psychologie, která klade důraz na zdravý životní styl, pozitivní životní zkušenosti, zážitky a osobnostní rysy, které souvisejí se schopností nepodlehnout životním těžkostem. Jedním z představitelů pozitivní psychologie je americký psycholog maďarského původu, Mihaly Csikszentmihalyi, který představuje koncept „flow“.

Která z následujících situací nejvýstižněji zachycuje koncept „flow“?

- (A) **Zuzka je umělecká švadlena. Někdy se jí stává, že se nadchne pro určitý model, dlouhé noci nespí, dokud model nedomyslí do detailů; a když se pustí do šití, je tak vtažena do tvůrčího procesu a zaujatá prací, že zapomíná jíst a pít. Z takovýchto podobných zážitků čerpá energii, když čelí těžkostem.**
- (B) Pavel je výzkumný pracovník. Často se mu ale stává, že nedodrží termín odevzdání projektu, protože v případě, kdy je práce na projektu komplikovaná, raději doma uklízí a věnuje se dětem, než aby pracoval na projektu.
- (C) Aleně v nedávné době diagnostikovali rakovinu. Rozhodla se ale bojovat, na internetu si vyhledává informace o zdravém životním stylu, dodržuje zásady zdravého stravování, začala pravidelně cvičit a pevně věří, že takto rakovinu porazí.
- (D) Filip je výkonný ředitel. V jeho firmě panuje přátelská atmosféra, protože Filip dokáže distribuovat úkoly mezi své zaměstnance, spravedlivě je odměňuje a komunikuje s nimi.

5.

Řešení každodenních problémů nezávisí pouze na rozumových schopnostech člověka, ale také na ostatních schopnostech, jimiž jsou například zvládání požadavků každodenního života, schopnost empatie a vhodné reagování na druhé. Je to ale i schopnost sebeovládání a sebepoznání.

Koncept popsany ve výše uvedeném textu rozpracoval v devadesátých letech dvacátého století psycholog Daniel Goleman. O který koncept se jedná?

- (A) kognitivní schopnosti
- (B) kreativita
- (C) **emoční inteligence**
- (D) divergentní myšlení

1. Člověk a společnost

6.

Profesor Martin Seligman svými experimenty poukázal na jev, který byl později označen pojmem *naučená bezmocnost*. V první fázi experimentu byla pokusná zvířata vystavena elektrošokům, jimž se nemohla vyhnout. Ve druhé fázi jim bylo umožněno se bolestivým podnětům vyhnout. Zvířata však této možnosti nevyužila. Zaujala postoj, že každá další aktivita je marná, a nadále elektrické rány přijímala.

Na základě tohoto experimentu je možné vysvětlit některé psychopatologické jevy, pro něž je typické, že jedinec zaujme pasivní postoj a je přesvědčen, že pomocí vlastní aktivity je nemožné trauma dostat pod kontrolu. O který z následujících psychopatologických jevů se jedná?

- (A) o obsedantně kompulzivní poruchu
- (B) o depresi
- (C) o schizofrenii
- (D) o poruchy příjmu potravy

7.

Tento uměle navozený stav změněného vědomí se vyznačuje zvýšenou sugestibilitou a koncentrací pozornosti, kdy jedinec jakoby ztrácí svobodnou vůli a jednoduše se podrobuje příkazům. Během tohoto stavu může jedinec na základě sugescie cítit, vidět nebo jinak vnímat stimuly, které nejsou v daném prostředí přítomny, nebo naopak nevnímat podněty, které přítomny jsou. Účinky tohoto jevu nejsou omezeny jen na vnímání, ale týkají se i paměti, motivace či pozornosti, a pokud je to žádoucí, mohou přetrvávat i v normálním bdělém stavu.

Jak se nazývá stav, který popisuje výše uvedený text?

- (A) psychotický stav
- (B) placebo stav
- (C) hypnotický stav
- (D) schizofrenní stav

8.

Auguste Comte k otázce vývoje způsobu a obsahu lidského poznání píše: *V _____ stavu uznává lidský duch svoji _____ dosáhnout absolutních pojmů, vzdává se snahy nalézt původ a poslání všehomíra a poznat nejhlubší příčiny jevů a náležitým spojením rozvažování s _____ se zaměřuje na odhalování jejich skutečných zákonů, tzn. jejich neměnných vztahů, následnosti a podobnosti.*

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo ve výše uvedeném textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) metafyzickém; neschopnost; experimentováním
- (B) pozitivním; neschopnost; pozorováním
- (C) pozitivním; schopnost; pocity
- (D) náboženském; potřebu; meditováním

9.

Heslo v sociologickém slovníku o této metodě uvádí, že je značně náročná na čas a současně: *vyžaduje specifické schopnosti a dovednosti, zejména: 1. schopnost rychlé adaptace na neznámé prostředí; 2. vžití do příslušné role; 3. schopnost introspekce; 4. zachování nezaujatého, objektivního postoje; 5. zvládnutí nástrojů a pomůcek; 6. schopnost vyhodnocovat složitější, nečekané situace.*

Která z následujících možností správně označuje, jak je označována sociologická metoda, o které pojednává výše uvedené slovníkové heslo?

- (A) sociometrie
- (B) zúčastněné pozorování
- (C) obsahová analýza
- (D) případová studie

10.

Pan Ali Baba, narozený v Íránu, žije v ČR od roku 1993, neboť se zde oženil. Respektuje české zákony i své sousedy a kolegy v zaměstnání. Mluví česky a bydlí v panelovém domě na Jižním Městě. Každý den se pětkrát denně modlí směrem k Mekce, nejí vepřové maso a jeho dcery chodí na společná páteční setkání muslimů se šátkem přes obličej. Který z následujících pojmů nejlépe vystihuje způsob začlenění pana Baby do majoritní populace?

- (A) asimilace
- (B) segregace
- (C) integrace
- (D) kulturní deprivace

11.

Významná tradice výzkumu sociální struktury společností se opírá o koncept třídy. Pro tuto tradici je klíčové dílo Karla Marxe, nicméně samotný pojem třída je v méně vyhraněné podobě důležitý i pro mnoho dalších sociologických autorů, jako je Max Weber či Anthony Giddens. Výzkumníci, kteří předpokládají, že třída je důležitou sociologickou kategorií pro studium současné společnosti, si při snaze vysvětlit jednání lidí budou všimnout především jejich _____.

Která z následujících možností se vzhledem k obsahu výše uvedeného textu nejvíce hodí na vynechané místo tak, aby byl text napsán věcně správně?

- (A) etnické příslušnosti
- (B) genderu
- (C) osobnostních dispozic
- (D) povolání (zdroje obživy)

1. Člověk a společnost

12.

Od patnácti do sedmnácti jsem byla v internátní škole v Liberci. Byla první polovina 50. let, naši mě tam dali, abych se vyučila knihačkou. Jmenovalo se to OÚSPZ, odborné učiliště státních pracovních záloh, a byl tam režim jak na vojně. Brzo ráno budiček a pak začal vyřvávat rozhlas: „Nástup na snídani!“, „Nástup do učeben!“, „Nástup na oběd!“, „Nástup do dílen!“ Ven jsme chodili na propustky a po městě museli chodit v zástupu. Děti na nás křičely „pozor, zloději!“, protože jsme na sobě měli napsané PZ, „pracovní zálohy“. Když jsme chtěli jet domů, tak jsme museli mít podepsanou propustku od učitele, od mistra a od vychovatelky. Říkali, že z nás chtějí udělat socialistického člověka.

(zdroj: www.facebook.com/praguehumans; upraveno)

Kterým sociologickým pojmem zavedeným Ervingem Goffmanem je možné označit výše popsanou internátní školu?

- (A) panoptikum
- (B) racionalizovaná organizace
- (C) resocializace
- (D) **totální instituce**

13.

Josef je obráncem fotbalového týmu. Pan Bohatý je majitelem klubu, za který Josef hraje. Po zápase pan Bohatý Josefovi tvrdě vyčítal a fyzicky ho napadl za to, že neubránil protihráče a po této jeho akci dostalo mužstvo zbytečný gól. Vyhrožuje Josefovi, že příští zápas nebude hráčem základní sestavy, a jestli se nezlepší, tak bude vyhozen z mužstva. Josefovi se to samozřejmě hrubě nelíbí, ale reakci pana Bohatého z existenčních obav respektuje. Josefův respekt k výčitkám pana Bohatého je projevem:

- (A) byrokracie
- (B) autority
- (C) diskriminace
- (D) **moci**

14.

Pojmem *beatnici* jsou označováni stoupenci poválečného hnutí mládeže, kteří vytvořili specifickou subkulturu. Její stoupenci většinou pocházeli ze zámožnějších středních vrstev a představovali vzpouru proti generaci rodičů, kteří vytvářeli prosperitu poválečných Spojených států amerických. Stavěli se hlavně proti ideologii práce a kariéry, ideálům spokojeného rodinného života a masové kultuře jako takové. Svět těch, proti kterým protestovali, označovali také jako *squaresville*, v doslovném překladu město narýsované v pravoúhlé síti. V našem prostředí by tomuto termínu mohlo odpovídat označení Paďourov používané např. v trampingu.

Která z následujících možností vzhledem k textu nejpravděpodobněji označuje vlastnosti obyvatel takového *squaresville*?

- (A) originální a samostatní
- (B) autentičtí a nonkonformní
- (C) **konformní a konvenční**
- (D) kritičtí a výkonní

15.

Buddhismus vychází z tzv. čtyř vznešených pravd. Které z následujících tvrzení k nim patří?

- (A) **Příčinou utrpení je žádostivost po jevech tohoto světa.**
- (B) Utrpení neustane, ani když odstraníme jeho příčinu, tedy žádostivost.
- (C) Utrpení a strast lze odstranit meditací, podmínkou není mravně vedený život.
- (D) Utrpení a strast jsou jen pomíjivé jevy, které zakrývají věčné a neměnné podstaty věcí a individuálních duší.

16.

Platón píše: *Protože je tedy duše nesmrtelná a mnohokrát se narodila a viděla, co je zde i co je v Hádu, i všechny věci, není nic, co by nebyla poznala; a proto není nic divného, že je schopna i o zdatnosti a o jiných věcech si vzpomenout na to, co již dříve věděla. Protože totiž je celá příroda sourodá a duše poznala všechny věci, nic nebrání, když si člověk vzpomene toliko na jednu – což lidé nazývají učením se –, aby všechny ostatní našel sám, je-li statečný a neúnavný v hledání; neboť hledání a učení se je tedy vůbec vzpomínání.*

(zdroj: Platón, *Menón*)

Která z následujících možností nejlépe označuje způsob poznání, o němž pojednává uvedený text?

- (A) **anamnéza**
- (B) diagnóza
- (C) indukce
- (D) percepce

17.

Pouze ze zkušenosti nezískáme žádné poznání. Jednota obou složek, forem myšlení a jevů jako obsahu zkušenosti, je v Já, protože já myslím a já poznávám (...). Proto i příroda je konstrukcí lidského ducha, jelikož poznání se neřídí podle předmětů, nýbrž předměty se řídí podle metody poznání.

Která z následujících možností je tedy podle Immanuela Kanta v tomto kontextu skutečným základem poznání?

- (A) Svět, příroda, duše, Bůh jako představy, které je možné, dokonce nutné, myslet, ale nejsou objektivně poznatelné.
- (B) Smyslovost a schopnost rozvažování, které nám zprostředkovává poznání předmětů možné zkušenosti.
- (C) **Subjekt – Já, který myslí a poznává.**
- (D) Poznání, ke kterému dospíváme prostřednictvím experimentu.

1. Člověk a společnost

TEXT K ÚLOHÁM 18 AŽ 20

Předložte dva hladké kusy mramoru člověku, který není zájemcem o přírodní filosofii; nikdy neodhalí, že k sobě přilnou tak, že sice vyžaduje velkou sílu odtrhnout je od sebe v kolmém směru, ale při podélném posunování kladou jen velmi malý odpor. O takových úkazech, které jsou jen málo podobné obvyklému chodu přírody, je snadné přiznat, že je známe jen díky zkušenosti; tak si ani nikdo nepředstavuje, že výbušnost střelného prachu nebo přitažlivost magnetu by mohly kdy být odhaleny pomocí argumentů a priori. Na první pohled se však může zdát, že táž pravda není stejně evidentní u úkazů, s nimiž se setkáváme neustále od okamžiku, kdy jsme spatřili světlo světa [...]. Máme sklon představovat si, že bychom takové účinky dokázali odhalit pouze rozumovou úvahou bez pomoci zkušenosti. Namlouváme si, že kdybychom byli náhle vrženi do tohoto světa, odvodili bychom hned napoprvé, že jedna biliárová koule uvede po srážce do pohybu druhou, a že bychom nemuseli čekat, až se to skutečně stane, abychom se o tom mohli vyslovit s jistotou. Vliv zvyku je takový, že tam, kde je nejsilnější, nejen zakrývá naši přirozenou nevědomost, nýbrž skrývá i sám sebe, takže se zdá, že vůbec nehraje roli tam, kde je naopak přítomen v nejvyšší míře.

(zdroj není s ohledem na povahu úlohy uveden)

18.

Které z následujících vymezení nejpřesněji vystihuje, v jakém smyslu ukázka používá výraz „a priori“?

- (A) doslova latinsky „od dřívějšího“, předzkušenostní, nezáviselý na zkušenosti
- (B) doslova latinsky „od pozdějšího“, pozkušenostní, pocházející ze zkušenosti
- (C) doslova latinsky „nevhodné, nesmyslné“, tj. rozporuplné, protismyslné
- (D) doslova latinsky „nepoznatelné“, vymykající se poznání rozumem i zkušeností

19.

Která z následujících možností správně uvádí, ke které filosofické tradici se uvedená ukázka hlásí a čím je charakteristická?

- (A) k empirismu, ukázka i tato tradice jako celek tvrdí, že poznání pochází ze zkušenosti
- (B) k empirismu, ukázka i tato tradice jako celek tvrdí, že jsou věci, které člověk „nikdy neodhalí“
- (C) k racionalismu, ukázka i tato tradice jako celek tvrdí, že některé skutečnosti lze „odhalit pouze rozumovou úvahou bez pomoci zkušenosti“
- (D) ke skepticismu, ukázka i tato tradice jako celek popírájí možnost jakéhokoliv poznání

20.

Které z následujících tvrzení je nejvýraznější v **rozporu** s tím, co ukázka tvrdí o zvyku?

- (A) Bez působení zvyku nejsme schopni odhadnout např. „výbušnost střelného prachu“.
- (B) Díky zvyku předpokládáme, že „jedna biliárová koule uvede po srážce do pohybu druhou“.
- (C) Zvyk je zásadní pro veškerou zkušenost, člověk tedy o jeho působení vždy ví.
- (D) Zvyk působí někdy velmi mocně, my si to ale právě v takových chvílích neuvědomujeme.

2. Stát a právo

21.

Ve které z následujících možností je nejlépe charakterizován pojem přirozený stav, jak jej ve svém díle popisoval teoretik smluvní koncepce státu Thomas Hobbes?

- (A) V přirozeném stavu se nachází společnost, která je bez ustavené svrchované moci, která by chránila jednotlivce před nejistotou, nepořádkem a brutalitou, v níž se lidé vzájemně napadají, vykořisťují a zotročují. Proto museli jednotlivci přistoupit k uzavření společenské smlouvy, na jejímž základě byla ustavena svrchovaná státní moc.
- (B) Přirozeného stavu dosáhl stát, který uplatňuje svoji moc a autoritu na obranu určitého souboru přirozených práv, konkrétně práva na život, svobodu a majetek. V přirozeném stavu je tedy zajištěn pořádek, civilizovaná existence a chráněna svoboda.
- (C) Přirozeného stavu je dosaženo ve státě, jehož svrchovaná moc je absolutní, tj. ničím neomezená a nekontrolovaná, a jehož autoritu nelze zpochybňovat ani se proti ní stavět, protože jediné tak je možné udržet stabilitu a pořádek. Lidé si musí vybrat: buď stabilitu přirozeného stavu, nebo anarchii.
- (D) Pojem přirozený stav označuje společenský systém, který reprezentuje pouze zájmy buržoazní třídy a je na ní zcela závislý. Stát a společnost, nacházející se v přirozeném stavu, se v tomto případě stávají pouhými nástroji sloužícími k utlačování proletariátu.

22.

Základem západní civilizace je Velká listina svobod, a ne Magna Mac. A skutečnost, že si příslušníci nezápádních kultur mohou pochutnávat na Big Macu, ještě neznamená, že by přijímali Chartu.

(zdroj: Samuel Huntington, *Střet civilizací*)

Která z níže uvedených možností správně uvádí znaky typické podle teorie Samuela Huntingtona výhradně pro západní kulturu?

- (A) společenský pluralismus, individualismus
- (B) rozšiřování gramotnosti, urbanizace
- (C) industrializace, růst individuálního bohatství
- (D) rostoucí míra vzdělanosti, rostoucí míra mobility

23.

1. Parlamentní republika
2. Federace
3. Dvoukomorovost
4. Rigidní ústava
5. Pluralitní systém politických stran

Která z výše uvedených kritérií pro typologizaci státu odpovídají státnímu zřízení České republiky?

- (A) jen 1, 5
- (B) jen 2, 3
- (C) jen 1, 3, 4, 5
- (D) Všechna uvedená kritéria odpovídají současnému státnímu zřízení České republiky.

24.

Kterému z následujících žadatelů o azyl lze nejpravděpodobněji azyl v České republice udělit?

- (A) Italovi Giuseppemu, který je v Itálii bez práce a chce si v Praze otevřít italskou restauraci.
- (B) Johnovi z Velké Británie, který si chce vzít za ženu Česku.
- (C) Josému z Kolumbie, který je závislý na opiátech a chce se léčit v ČR.
- (D) Mohamedovi, který je v rodné Saúdské Arábii pronásledován z důvodu své homosexuální orientace.

25.

- Respekt k zákonům i nepsaným společenským normám a tradicím;
- neexistence psané ústavy;
- soudní moc rozhoduje na základě obecného práva – hledá pro svůj verdikt v jednotlivých kauzách obdobné soudní rozhodnutí z minulosti, tzv. precedent, pokud neexistuje, má soudce povinnost ho svým rozhodnutím vytvořit;
- několik staletí trvající tradice dělby politické moci ve státě, spočívající v postupném dosažení nezávislosti, vzájemném oddělení, vyvažování a omezování jejich jednotlivých složek (moc výkonná, zákonodárna, soudní);
- přechod od tradiční společnosti k modernímu kapitalismu a liberální demokracii probíhal evoluční cestou, bez vnějších zásahů více než 200 let a vyznačoval se postupným rozšiřováním participace jednotlivých společenských vrstev na politickém životě prostřednictvím volebních reforem.

Kterou z následujících zemí charakterizují výše uvedené teze?

- (A) Spojené státy americké
- (B) Švýcarsko
- (C) Velkou Británií
- (D) Francii

26.

Které z následujících kompetencí **nepatří** mezi kompetence prezidenta ČR?

- (A) jmenovat a odvolávat předsedu a další členy vlády a přijímat jejich demisi, odvolávat vládu a přijímat její demisi
- (B) jmenovat soudce Ústavního soudu, jeho předsedu a místopředsedy
- (C) zahajovat kárná řízení se soudci
- (D) odpouštět a zmírňovat tresty uložené soudem a nařizovat, aby se trestní řízení nezahajovalo

2. Stát a právo

27.

číslo řádku	charakteristika	Poslanecká sněmovna PČR	Senát PČR
1	počet členů	200	81
2	volební systém	většinový	poměrný
3	volební období zákonodárce	4 roky	6 let
4	hranice pasivního volebního práva	21 let	40 let

Tabulka popisuje základní charakteristiku obou komor Parlamentu České republiky, ale není zcela správná. Která z následujících možností správně uvádí, na kterém řádku se autor dopustil chyby?

- (A) pouze na řádku 1
- (B) **pouze na řádku 2**
- (C) pouze na řádku 3
- (D) pouze na řádku 4

28.

Smíšený volební systém kombinuje většinový a poměrný systém. Část kandidátů je tedy volena většinovým volebním systémem (většinou jeho formou nazývanou „vítěz bere vše“) a část kandidátů poměrně (většinou prostřednictvím volebních lístků s kandidátkou jednotlivých politických stran a hnutí). Voliči odevzdávají dva hlasovací lístky – jeden pro kandidáta v jednomandátovém většinově voleném obvodu a druhý pro kandidátku politické strany. Tento volební systém používá např. Německo či Rusko.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje některou z výhod smíšeného volebního systému?

- (A) V systému vzniká úzká vazba mezi voličem a zákonodárcem, protože všichni zastupitelé mají jasnou a přímou vazbu na volební okrsek, v němž získali mandát.
- (B) **Systém umožňuje voličům zvolit jako zastupitele v poměrné části reprezentanta určité preferované politické strany, ale k tomu ještě navíc obvykle podpoří ve většinové části některou z velkých stran a tím podpoří vytvoření stabilnější vlády.**
- (C) V systému se nepromarní vůbec žádné hlasy voličů tím, že by jejich kandidát neuspěl, protože neuspěje-li kandidát, hlasy se dále počítají.
- (D) Systém umožňuje vznik pouze většinových vlád, protože v něm není možné, aby došlo k situaci, kdy je nutné sestavit koalici.

29.

Senátor pan Pešek se ze zdravotních důvodů vzdal svého mandátu, z nějž uplynuly necelé tři roky. Kdo získá takto uvolněný mandát v Senátu PČR?

- (A) Ve volebním obvodu senátora Peška budou vyhlášeny nové volby; jejich vítěz se stane novým senátorem a začne mu běžet nové volební období.
- (B) Post senátora zůstane neobsazený až do konce plánovaného trvání mandátu senátora Peška.
- (C) Mandát získá automaticky ten, kdo skončil v posledních volbách v tomto obvodu na druhém místě.
- (D) **Ve volebním obvodu budou vyhlášeny doplňovací volby; jejich vítěz bude senátorem do doby vypršení předchozího mandátu.**

30.

V rámci systému demokratické formy vlády má své nesporné místo tzv. systém brzd a protivah (anglicky *checks and balances*). O které z následujících možností můžeme říci, že **nejméně** odpovídá příkladu systému brzd a protivah v ČR?

- (A) interpelace členů vlády
- (B) vyslovení nedůvěry vládě
- (C) jmenování ústavních soudců
- (D) **jmenování předsedy vlády**

31.

Kdo jmenuje do funkce jednotlivé notáře?

- (A) prezident republiky na návrh předsedy Nejvyššího správního soudu
- (B) **ministr spravedlnosti**
- (C) prezidium Advokátní komory
- (D) předseda Nejvyššího správního soudu

2. Stát a právo

32.

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob účinný od ledna 2012 obsahuje výčet trestů, které lze právnickým osobám uložit. Který z následujících trestů právnické osobě uložit **nelze**?

- (A) propadnutí majetku
- (B) **vyhoštění**
- (C) zákaz činnosti
- (D) uveřejnění rozsudku

33.

Na který z následujících problémů poukazuje uvedená karikatura?

- (A) na rozdíly mezi českým a moravským zemským právem
- (B) **na nejednotnost v rozhodování různých soudů**
- (C) na vládu soudcokracie
- (D) na závaznost soudních precedentů

34.

Petr a Hubert byli sousedé ve vilové čtvrti v Černošicích, kteří po léta vycházeli zcela bez problémů. Hubert však v roce 2021 zemřel a dům po něm zdědil jeho synovec Matěj. Když Matěj poprvé navštívil dům po svém zemřelém strýci, zakreslil si pečlivě plánek celé zahrady. Poté zašel na _____ a pořídil si výpis z _____. Když tento výpis porovnal se svým plánkem, zjistil, že zahrada souseda Petra zasahuje zčásti na Matějův pozemek. Vzhledem k tomu, že soused Petr na výzvy k nápravě nereagoval, započal Matěj celou věc řešit soudní cestou.

Která z následujících možností uvádí ve správném pořadí pojmy, které je zapotřebí doplnit na vynechaná místa do výše uvedeného textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) katastrální úřad; pozemkové knihy
- (B) pozemkový úřad; pozemkové knihy
- (C) **katastrální úřad; katastru nemovitostí**
- (D) pozemkový úřad; katastru nemovitostí

35.

Petra si zařídila malý krámk na náměstí se štítem „Petra – půjčovna svatebních šatů“. V jakém z následujících postavení se podle ustanovení občanského zákoníku Petra ocitne, až první zákazníci poskytnou za 5 000 Kč na týden svatební šaty?

- (A) v postavení propachtovatelky
- (B) v postavení vydlužitelky
- (C) **v postavení pronajímatelky**
- (D) v postavení vypůjčitelky

36.

Jedním ze základních znaků občanského práva je smluvní volnost. Existují však smlouvy, jejichž uzavření je pro určité osoby povinné.

Která z následujících smluv představuje takový druh smlouvy, jejíž uzavření je povinné?

- (A) dědická smlouva pro zůstavitele
- (B) **pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla pro vlastníky vozidel**
- (C) smlouva o zřízení zástavního práva při koupi domu
- (D) cestovní pojištění při cestě do zahraničí

37.

Které z následujících tvrzení o vyživovací povinnosti a výživném je pravdivé?

- (A) Zákon manželům neukládá vzájemnou vyživovací povinnost.
- (B) **Vzdálenější příbuzní mají vyživovací povinnost jen tehdy, nemohou-li ji plnit bližší příbuzní.**
- (C) Osvojitel nemá vůči osvojení vyživovací povinnost.
- (D) Pokud nejsou matka a otec dítěte sezdáni, má vyživovací povinnost vůči dítěti primárně otec.

2. Stát a právo

38.

V českých věznicích pracuje přes 45 procent vězňů. Díky praxi a návykům se po propuštění lépe začlení do běžného života. Klesnout by tak mohl počet těch, kteří se do vězení vrátí. _____ je teď v Česku na 70 procentech. Cílem ministerstva spravedlnosti je snížit ji na 50 procent.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo v uvedené zprávě Českého rozhlasu z roku 2016 tak, aby byla napsána věcně správně?

- (A) Kogence
- (B) **Recidiva**
- (C) Dispozice
- (D) Rehabilitace

39.

Kterou z následujících náležitostí musí ze zákona obsahovat platná pracovní smlouva?

- (A) výši mzdy nebo platu
- (B) **místo výkonu práce**
- (C) podmínky bezpečnosti práce
- (D) délku zkušební doby

40.

Výrobce oken Vokna, s. r. o., je v úpadku. Dle informací serveru Top Obchod totiž výše závazků převýšila hodnotu majetku samotné firmy.

Kterou z následujících možností by bylo možné nejlépe nahradit uvedený obrat „je v úpadku“?

- (A) je v arbitráži
- (B) je v likvidaci
- (C) je v exekuci
- (D) **je v insolventci**

3. Hospodářství a svět

41.

Norsko – Island – Švýcarsko

Která z následujících možností uvádí, co spojuje všechny uvedené státy ve vztahu k EU a Evropským společenstvím?

- (A) odmítly začlenění do schengenského prostoru
- (B) jejich národní parlamenty schválily vstup do eurozóny do konce roku 2025
- (C) **zvažovaly vstup do EU (Evropských společenství), ale nakonec od něj z různých příčin upustily**
- (D) ve všech státech se konalo referendum o vstupu do EU, které vždy skončilo drtivou výhrou euroskeptiků

42.

Tato země se nachází v jihovýchodní Evropě a je etnicky poměrně homogenní. Převažujícím náboženstvím je islám. Prošla v posledních 20 letech komplikovanou transformací a dodnes se potýká s jejím nejednoznačným dědictvím. Přesto se stala v roce 2009 členem NATO a v roce 2014 získala status kandidátské země Evropské unie.

O jaké zemi pojednává výše uvedený text?

- (A) o Turecku
- (B) o Bosně a Hercegovině
- (C) **o Albánii**
- (D) o Kosovu

43.

Které z následujících tvrzení o Lisabonské smlouvě je pravdivé?

- (A) Důsledkem podepsání této smlouvy bylo založení Evropského společenství uhlí a oceli.
- (B) **Smlouva vytváří funkci předsedy Evropské rady – tzv. evropského prezidenta.**
- (C) Tato smlouva nebyla nikdy ratifikována v důsledku jejího zamítnutí v referendech v Norsku, Švýcarsku a Francii.
- (D) Zavedla princip genderově vyrovnaných kandidátek pro volby do Evropského parlamentu. Na kandidátkách musí být minimálně z 50 % zastoupeny ženy.

44.

Která z následujících možností **nepředstavuje** tzv. vlastní zdroj souhrnného rozpočtu EU?

- (A) cla na výrobky dovážené do EU
- (B) procentní část DPH uložené na zboží a služby v celé EU
- (C) podíl z hrubého národního důchodu členských států
- (D) **daně z nemovitých věcí nacházejících se na území EU**

45.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje proces obsazení postu předsedy Evropské komise?

- (A) **Předsedu Evropské komise volí Evropský parlament na návrh Evropské rady, která přihlídně k výsledkům voleb do Evropského parlamentu.**
- (B) Předsedou Evropské komise se automaticky stává předseda nejsilnější frakce Evropského parlamentu.
- (C) Předsedu Evropské komise jmenuje Rada EU. Je při tom vázána výsledky voleb do Evropského parlamentu.
- (D) Předsedu Evropské komise volí Evropský parlament na základě doporučení svého předsedy.

46.

Česká republika přistoupila k Severoatlantické alianci v roce _____ společně s _____ a _____. Mimo úspěšných misí Armády České republiky na Balkáně a na Blízkém východě působí v posledních letech uvnitř velitelských struktur Aliance také přední čeští experti na obranu a bezpečnost. V letech 2007 až 2010 zastával pozici náměstka generálního tajemníka NATO pro obrannou politiku a plánování Jiří Šedivý, který se v roce 2020 stal ředitelem Evropské obranné agentury. V letech 2015 až 2018 předsedal vojenskému výboru NATO generál Petr Pavel.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechaná místa v uvedeném textu (v daném pořadí), aby byl napsán věcně správně?

- (A) 1995; Lotyšskem; Slovinskem
- (B) **1999; Polskem; Maďarskem**
- (C) 2004; Maďarskem; Rakouskem
- (D) 1997; pobaltskými státy; Slovenskem

47.

- 1) kapitulace Jihu v americké občanské válce
- 2) anexe Bosny a Hercegoviny Rakousko-Uherskem
- 3) rusko-japonská válka
- 4) zavraždění rakouského následníka trůnu v Sarajevu

Ve které z následujících možností jsou výše uvedené události správně seřazeny chronologicky od nejstarší po nejnovější?

- (A) 2; 4; 3; 1
- (B) 1; 3; 4; 2
- (C) **1; 3; 2; 4**
- (D) 2; 1; 3; 4

48.

fundamentálky – punktace – Badeniho jazyková nařízení

Ke kterému jevu české politiky se vztahují všechny výše uvedené pojmy?

- (A) ke vztahu Čechů ke Slovákům
- (B) ke vztahu Čechů k vládnoucímu císaři Karlovi I.
- (C) k českému vztahu k hospodářské politice vídeňské vlády
- (D) **k česko-německým vztahům v rámci Českého království a Rakousko-Uherského císařství**

3. Hospodářství a svět

49.

Ačkoliv bylo opětovně varováno, pokouší se od nějaké doby skupina českých intelektuálů ve spolupráci s emigrantskými kruhy v cizině menšími nebo většími akcemi odporu rušit klid a pořádek v Protektorátu Böhmen und Mähren. Přitom bylo zjištěno, že původci těchto aktů odporu jsou zvláště také na českých vysokých školách. Ježto tyto živly daly se ve dnech 28. října a 15. listopadu strhnout k násilným činům proti jednotlivým Němcům, byly české vysoké školy na dobu tří roků uzavřeny, devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků vzat do vazby.

Na kterou z následujících událostí z 15. listopadu reaguje uvedená vyhláška říšského protektora Konstantina von Neuratha ze dne 17. listopadu 1939?

- (A) na demonstrace po pohřbu Jana Palacha
- (B) na demonstrace v den výročí mnichovské dohody
- (C) na demonstrace po pohřbu Jana Opletala
- (D) na atentát na zastupujícího říšského protektora

50.

Ke které z následujících událostí se váže karikatura zachycená na uvedené fotografii?

- (A) k obsazení českého pohraničí na základě mnichovské dohody
- (B) k okupaci Československa říšskoněmeckými vojsky
- (C) k zapojení Varšavské smlouvy do války v Koreji
- (D) k potlačení pražského jara 1968

51.

Jsem přesvědčen, že naší povinností je přistoupiti ihned k odčinění křivd. A naléhavé požadavky shrnuji do těchto dvou:

Za prvé: Vyzvete umlčené a neprávem vyloučené spisovatele, kteří jsou ovšem hodni toho jména, a nečekejte, až přijdou sami a budou prosit. Sotva by přišli, neboť není hodno spisovatele, aby prosil. Dejte jim možnost, aby odpověděli dnes na útoky, na které nemohli odpovědět, když byli vylučováni z literatury; já to sám zažil! (Potlesk.)

Za druhé: Uvažujme o spisovatelích uvězněných, myslíme na jejich lidský osud. Nemám ovšem práva souditi tu jejich vinu. Vinu, chyby, omyly. Ale mám právo jako český básník vyslovit domněnku, že pykali dost za tyto své politické viny a omyly.

To, co tu říkám, dozajista neznamená, že bych se ztotožňoval snad s jejich politickými názory, které jsou a byly v rozporu s názory mými i s názory nás všech. Když dnešní členové Svazu ochotně a spěšně však přiznávají své dlouholeté omyly a viny, což má být prohlášeno za dostatečné, ani omyly a viny uvězněných nemohou být posuzovány s dosavadní přísností a z dosavadních stanovisek. (Hlučný potlesk.)

Všichni dobře víme, jak je možno – vím, že je situace těžká – pokusiti se o to, aby jim jejich osud byl aspoň trochu ulehčen.

Tyto věty pronesl básník Jaroslav Seifert na II. sjezdu Svazu československých spisovatelů.

Ve kterém roce se tak stalo?

- (A) 1923
- (B) 1956
- (C) 1979
- (D) 1987

52.

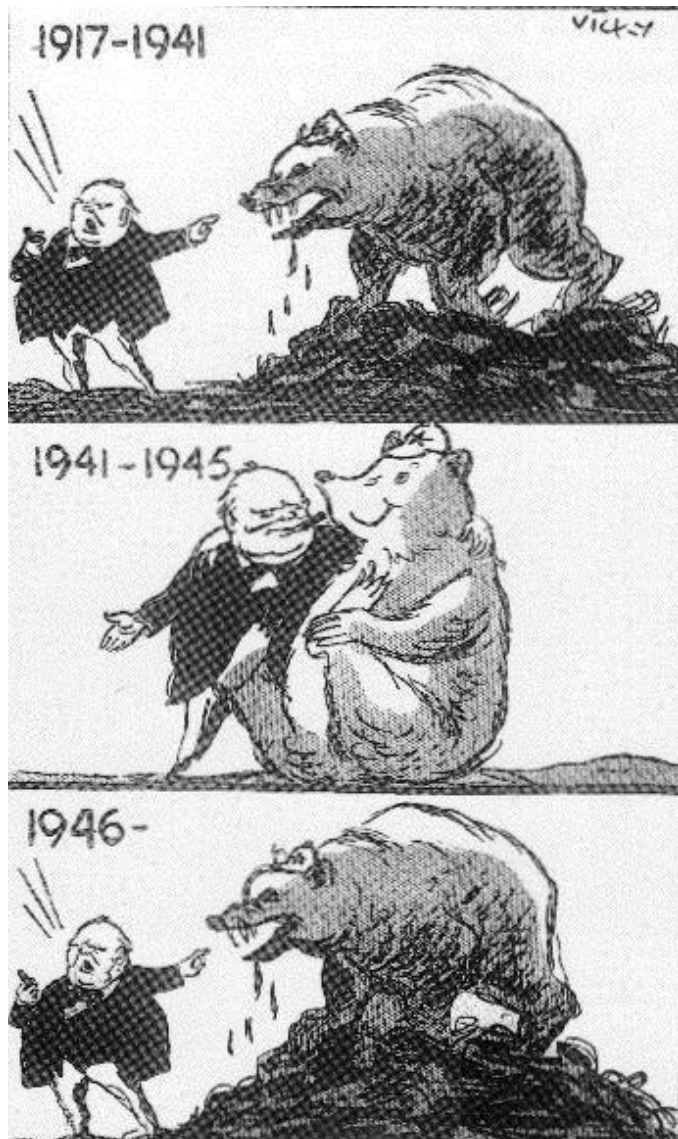
Ve které z následujících možností jsou k jednotlivým zemím správně přiřazena odpovídající státní zřízení k roku 1914?

1) Německo	A) federativní konstituční monarchie
2) Uhersko	B) absolutní monarchie
3) Francie	C) konstituční monarchie
4) Rusko	D) velkovévodství
5) Lucembursko	E) parlamentní republika

- (A) 1B; 2D; 3E; 4A; 5C
- (B) 1C; 2E; 3A; 4D; 5B
- (C) 1A; 2C; 3E; 4B; 5D
- (D) 1E; 2B; 3D; 4C; 5A

3. Hospodářství a svět

53.

Na výše uvedené karikatuře je znázorněn významný politik pocházející z jedné z evropských velmocí. V ruce třímá doutník a buď dává najevo odpor, nebo náklonnost k medvědovi, který symbolizuje jinou evropskou velmoc. Které z následujících mezinárodních vztahů 20. století symbolicky zachycuje výše uvedená karikatura?

- (A) britsko-sovětské
- (B) německo-sovětské
- (C) britsko-německé
- (D) britsko-francouzské

54.

Skoncování s totalitním režimem v tomto státě neproběhlo vůbec klidně. Místní diktátor se hodlal udržet u moci za každou cenu, a proto o vánocích 1989 vypukla několik dní trvající občanská válka. V jejím průběhu se armáda přiklonila na stranu demonstrantů žádajících reformu, přesto však ozbrojená tajná policie Securitate způsobila obyvatelstvu značné ztráty na životech. Diktátor byl spolu se svou ženou na útěku zatčen, postaven před vojenský soud a bezprostředně popraven. Moc převzala Fronta národní spásy, která stála před obtížným úkolem. V zemi, na rozdíl od většiny ostatních zemí bývalého sovětského bloku, téměř neexistovaly opoziční politické či občanské struktury, které by mohly nahradit totalitní moc, a proto v této zemi zůstal silný vliv bývalých komunistů a příslušníků stranického aparátu.

(zdroj: Jan a Jan Kuklíkovi. Dějiny 20. století; upraveno)

Ve kterém z následujících států došlo k pádu komunistického režimu tak, jak popisuje uvedená citace?

- (A) v Polsku
- (B) v Rumunsku
- (C) v NDR
- (D) v Jugoslávii

55.

Inlace patří mezi běžně používané pojmy makroekonomie.

Který z níže uvedených jevů inflaci spíše **nezpůsobuje**?

- (A) plošný růst platů
- (B) vzestup poptávky
- (C) tisk peněz na pokrytí dluhů státu
- (D) vysoká nezaměstnanost

56.

Na pracovním trhu vystupují zaměstnavatelé primárně jako strana _____.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo v uvedené větě, aby byla napsána věcně správně?

- (A) nabídky
- (B) poptávky
- (C) kapitálu
- (D) nadhodnoty

3. Hospodářství a svět

57.

V Narnii funguje daňový systém, v rámci kterého každý člověk odvádí 20 % ze svého příjmu. Zároveň zde existuje minimální částka 5 000 narnijských franků (NF), kterou je potřeba na daních zaplatit vždy. Tedy pokud má někdo tak nízký plat, že 20 % z jeho platu je méně než 5 000 NF, musí zaplatit 5 000 NF. Vláda navrhla reformu, která snižuje daňovou sazbu z 20 % na 15 %. Minimální zaplacená částka však zůstala nezměněna. Který z následujících výroků o daňové reformě je pravdivý?

- (A) Lidé s příjmem do 20 000 NF si pohorší, protože budou platit vyšší odvody.
- (B) **Reforma lidí s příjmem do 25 000 NF nijak nezasáhne, protože budou platit stále stejnou částku.**
- (C) Na reformě nejvíce vydělá skupina s příjmem do 20 000 NF.
- (D) Stát přistoupil k této reformě pravděpodobně proto, aby zvýšil výběr daní.

58. Na základě rozhodnutí NOK uznány dvě správné odpovědi.

Která z následujících situací může nejpravděpodobněji vést k oslabení české koruny?

- (A) **Pan Horáček se rozhodl odjet s celou rodinou na týdenní dovolenou do Itálie, a vyměnil si proto 50 000 Kč za eura.**
- (B) Česká národní banka snížila své devizové rezervy.
- (C) Česká firma rozšířila svou výrobu hraček a začala je nově vyvážet do Německa.
- (D) **Světová média informovala o nemalém množství případů, kdy technické problémy aut vyrobených v České republice zapříčinily automobilové nehody.**

59.

- 1) Daň z přidané hodnoty (DPH) řadíme mezi daně nepřímé.
- 2) DPH má v současné době v ČR jednotnou sazbu.
- 3) DPH poskytuje státnímu rozpočtu vyšší příjem než daň z příjmu fyzických osob.

Která z výše uvedených tvrzení o dani z přidané hodnoty jsou pravdivá?

- (A) pouze 1 a 2
- (B) **pouze 1 a 3**
- (C) pouze 3
- (D) Žádné z výše uvedených tvrzení o dani z přidané hodnoty není pravdivé.

60.

Studenti ve škole diskutovali o doplňkovém penzijním spoření (penzijním připojištění).

- Václav řekl, že člověk může začít spořit nejpozději ve 45 letech věku.
- Miroslav se domníval, že vklady jsou zhodnoceny zvláštním státním příspěvkem.
- Edita řekla, že příspěvek zaměstnavatele není přípustný, protože spořit si může jen každý sám za sebe.

Kterí ze studentů zastávali správné stanovisko?

- (A) **jen Miroslav**
- (B) jen Václav
- (C) jen Václav a Edita
- (D) jen Miroslav a Edita

